

Nåd och frid! Vår predikotext är evangelietexten, Matt 2:13–23:

13 När de vise männen hade rest i väg, då visade sig en Herrens ängel i en dröm för Josef och sade: "Stig upp och ta med dig barnet och dess mor och fly till Egypten! Stanna där tills jag säger till dig, för Herodes kommer att söka efter barnet för att döda det."

14 Josef steg då upp och tog samma natt med sig barnet och dess mor och gav sig av till Egypten. 15 Där stannade han tills Herodes hade dött, för att det som Herren hade sagt genom profeten skulle uppfyllas: Ut ur Egypten kallade jag min son.

16 När Herodes insåg att han hade blivit lurad av de vise männen blev han ursinnig, och han lät döda alla pojkar i Betlehem och hela dess omgivning som var två år eller yngre, detta enligt tiden som han noga tagit reda på av de vise männen. 17 Då uppfylldes det som var sagt genom profeten Jeremia:

18 Ett skri hörs i Rama, gråt och bitter klagan: Rakel gråter över sina barn, och hon vägrar låta sig tröstas, för de finns inte mer.

19 När Herodes var död, då visade sig en Herrens ängel i en dröm för Josef i Egypten 20 och sade: "Stig upp och ta med dig barnet och dess mor och bege dig till Israels land, för de som ville ta barnets liv är döda." 21 Han steg då upp och tog med sig barnet och dess mor och kom till Israels land. 22 Men när han hörde att Arkelaus var kung över Judeen efter sin far Herodes vågade han inte bege sig dit. Och sedan han i en dröm blivit varnad för detta, drog han bort till Galileens område. 23 Han bosatte sig i en stad som heter Nasaret, för att det som var sagt genom profeterna skulle uppfyllas: att Jesus skulle kallas nasaré.

Har ni blivit förvirrade av hur vi firar händelserna kring Jesu födelse? Vi firar födelsen i Betlehem på juldagen. Nästa dag är martyrerens dag, vilket är en stor parentes i julhändelserna. Den 28 december kallar vi Menlösa barns dag, till minne av de små pojkarna som Herodes lät döda, alltså det som vår text be-

rättar om. Men texten berättar att det skedde efter att de vise männen har rest sig väg från Betlehem, och det firar vi ju på trettondagen! Och när vi läser fortsättningen efter julevangeliet i Lukasevangeliet får vi veta att Josef, Maria och Jesusbarnet gick till templet i Jerusalem 40 dagar efter jul, det som vi firar på Kyndelsmässodagen i början av februari. Och vår text i dag vet inte om något besök i Jerusalem efter att familjen hade flytt till Egypten, för sedan for de till Nasaret.

Förklaringen är att de som berättar inte omtalar den exakta tiden, utan bara vad som skedde, och inte heller allt skedde utan det som var väsentligt i det sammanhanget. Det är vi som drar felaktiga slutsatser när vi försöker sammanställa Matteus och Lukas berättelser. Josef och Maria stannade kvar en tid i Betlehem innan de vise männen kom dit, betydligt längre än 13 dagar. Och under den tiden reste de till Jerusalem för att bära fram ett offer för Jesus i templet, som Lukas berättar om. Lukas nämner inget om flykten till Egypten och barnmordet utan fortsätter med att säga att familjen återvände till Galileen sedan de hade fullgjort allt som Herrens lag föreskrev, och det hände en lång tid efteråt, kanske först när Jesus var ett eller ett par år gammal. Vi går inte närmare in på kronologin nu. Vi ska ägna den här predikan åt temat:

Gud bevarar sina barn

När vi ser på krigen som rasar i dag och hur människor använder så grymt våld, inte bara mot fiendesoldater utan också mot civila, och bland dem barn, så upprörs vi och ställer frågan: Hur kan Gud, som är kärleken, tillåta allt det onda som sker?

I vår text är kung Herodes ett exempel på en sådan överhet som inte gör Guds vilja. Han mördar en massa barn, som är helt oskyldiga. Han bryr sig inte om de gråtande mammorna. Vi får inget svar på frågan hur Gud tillåter detta meningslösa våld. Vi vet att det är synden, och ytterst djävulen, som står bakom det. Och vi vet att Jesus kom för att omintetgöra djävulens gärningar.

När Jesus föddes fyllde djävulen av stor vrede. Han försökte många gånger hindra Jesus i

hans verksamhet. En gång gjorde han det genom att fresta honom till högmod. En annan gång använde han sig av lärjungen Petrus för att försöka hindra Jesus att gå mot sin död i Jerusalem. Och när Jesus hängdes upp på korset triumferade djävulen. Då trodde han att han hade lyckats med att en gång för alla segra över sin motståndare.

Djävulen använde Herodes maktbegär och mordiskhet som vapen för att försöka ta livet av Jesus. Men han lyckades inte. Gud sände sin ängel för att berätta för Josef vad han skulle göra för att undkomma. Han skulle ta med sig Maria och barnet Jesus och fly till Egypten.

Matteus skriver sitt evangelium för judar, som kände Gamla testamentet. Därför citerar han profeten Hosea, som i 11:1 skriver:

När Israel var ung fick jag honom kär, och ut ur Egypten kallade jag min son.

Det här anspelar på berättelsen om Josef i Första Moseboken. Han blev offer för sina bröders avund och grymhet när han såldes till slav och måste tillbringa många år i fängelse för att han blev oskyldigt förtalad av sin husbonde Potifars hustru. Men det här skedde för att Gud ville rädda Jakob och hans familj från att dö i hunger. Gud såg till att löftet om en avkomma till Abraham skulle uppfyllas. Abraham blev ju lovad en stor familj och bland dem skulle Frälsaren födas. Och för att nå det målet måste Josef lida oskyldigt.

Sedan ledde Gud Israels barn ut ur Egypten genom stora under. I dagens text är det förebilden till att Jesus skulle vistas i Egypten och sedan kallas tillbaka till sitt land. Och för att det här skulle ske fick Herodes tillåtelse att mörda de oskyldiga pojkarna i Betlehem. Jesus som den här gången gick fri skulle 33 år senare bli deras och hela världens Frälsare när han spikades på korset, oskyldig. Gud hade tänkt ut sin plan och den såg han till att sätta i verket.

Ett annat exempel på hur Guds plan blir genomförd ger Matteus med orden:

Han bosatte sig i en stad som heter Nasaret, för att det som var sagt genom profeterna skulle uppfyllas: att Jesus skulle kallas nasaré.

Ordet nasaré liknar Nasaret. Det var en obebodlig by i Galileen. Namnet kommer av det hebreiska ordet *néser*, som betyder *Telningen*. Det ordet finns i Jes 11:1:

Men ett skott ska skjuta upp ur Ishais avhuggna stam, en telning från hans rötter ska bära frukt.

Det är den här telningen vi besjunger i psalmen *Det är en ros utsprungen*. Jesus kom från en oansenlig stad i Galileen. När Natanael kallades till lärjunge (Joh 1:45f) var hans reaktion när han hörde att Jesus var från Nasaret: "Från Nasaret? Kan det komma något gott därifrån?" Det är samma vittnesbörd om hur Jesus kom till de svaga och föraktade, som när han lät sig födas bland djuren och läggas i en krubba som sin första säng, och när de föraktade herdarna var de första vittnena till hur Gud blev människa.

Den direkta orsaken till att familjen bosatte sig i Nasaret var att Herodes son Arkelaus efterträdde Herodes i Judeen. Han var också en grym kung, så det skulle ha varit för riskfyllt att bo i Betlehem, så nära huvudstaden. Också den grymme Arkelaus medverkade till att Guds vilja skedde. Långt uppe i Galileen var det tryggt. Så här ledde Gud händelserna när han sände sin Son till jorden.

Det var helt avgörande för Jesus och hans fortsatta liv att Gud ingrep genom sin ängel, både när Josef fick uppmaningen att ta med sig sin familj och fly till Egypten, och när han i Egypten fick befallningen att återvända. Och ännu en gång fick Josef en befallning, att inte återvända till Judeen utan till Nasaret. Gud ledde familjen rent konkret genom sin ängel.

Gör Gud likadant i dag? Vi vet ju att det var särskilt viktigt att Jesusbarnet skulle bli bevarat, och därför sände han sin ängel för att ge anvisningar. Men vi har exempel också i Nya testamentet hur Gud leder sina tjänare genom särskilda syner.

Ett sådant exempel är berättelsen om hur Petrus fick lära sig att inte mera skilja mellan judar och hedningar utan att evangeliet skulle predikas för alla (Apg 10). Det gjorde Gud genom att låta Petrus se en himmelsk syn med en duk som kom från himlen med alla slags djur, också sådana som Mose lag räknade som

orena. Och hedningen Cornelius fick också se en ängel som gav honom befallning att hämta Petrus.

I Apg 16:6f berättas om hur Paulus hindrades av den helige Ande att förkunna ordet i Asien, och hur Jesu Ande förhindrade honom att komma till Bitynien. Vi vet inte precis hur det gick till, men vi vet hur Gud i dag hindrar oss från det som inte är bra för oss och hans rike, och hur han leder oss att göra det rätta. Det gör han genom att han i sitt Ord ger oss anvisningar om den rätta vägen. Psalm 119:105 lär oss:

Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig.

Det är Bibeln som berättar för oss om Guds vilja och väg. Därför är det så viktigt att vi noga läser och lär oss vad Bibeln säger, och då särskilt vad Nya testamentet lär oss om Jesus i evangelierna och vad hans apostlar undervisar oss i sina brev och de övriga skrifterna. Visst kan vi också uppleva hur Gud leder genom händelser som vi inte kan förklara, men det viktigaste är att vi har Guds ord som ledstjärna.

Gud höll sin hand över den lilla familjen på ett påtagligt sätt. Han sände vise män från österlandet för att uppvakta det lilla barnet. De hade med sig rika gåvor: guld, rökelse och myrra. När familjen måste fly för barnets liv behövde de jordiska ägodelar. Jag sa tidigare att besöket i templet skedde före de vise männens besök. Då hade familjefadern Josef ansvar för att lösa Marias förstfödde genom ett offer. De hade inte pengar till det vanliga offret, ett lamm, utan måste ta till de fattigas offer: turturduvor eller två unga duvor. Men när de vise männen hade gett sina gåvor var familjen tillräckligt rik för att resa till Egypten och livnära sig där. Gud hade försett dem.

Gud har också lovat förse oss med vad vi behöver för dagen, om det sedan är mindre eller mera. Aposteln Paulus förmanar till förnöjsamhet. Han skriver (Fil 4:11–13):

11 Jag säger inte att jag har saknat något, för jag har lärt mig att vara nöjd med det jag har. 12 Jag kan leva enkelt, jag kan också leva i överflöd. Med allt och med alla förhållanden är jag förtrogen: att vara mätt

och att vara hungrig, att ha överflöd och att lida brist. 13 Allt förmår jag i honom som ger mig kraft.

Vad finns det för kraft som uttrycker sig så? Det är vetskapen om att få vara ett Guds barn för Jesu skull. Att vi får vara barn till världens kung, den Allsmåktige. Det får vi lita på, för det heter ju i Gal 3:

26 Alla är ni Guds barn genom tron på Kristus Jesus. 27 Alla ni som blivit döpta till Kristus har iklätt er Kristus.

Så stort är det att få vara döpt och ha klätt på sig allt det som Jesus Kristus har skaffat åt oss. Då fattas inget, och det bästa är ändå framför: den ofattbara saligheten hos Jesus då alla krig och alla trakasserier har tagit slut. Det får vi tacka Jesus för, för att han var förnöjsam i sitt fattiga liv, för att han kunde stå emot alla djävulens frestelser och angrepp, och sist för att han stod fast ända till döden på korset. Det var för dig, det var för mig!

Därför har Gud lovat att förse oss med det vi behöver, mitt i den här världens bedrävelser. Han tar inte bort det onda i världen. Han begränsar det så att det inte får skada oss mer än han tillåter och han fostrar oss så att vi ska bevaras på vägen. Men mitt i det onda genomför han sin plan och försörjer oss med det vi behöver för att vi ska vara rustade för den insats för hans rike som han kallar oss till. Det är därför vi sjunger i barnpsalmen:

Vad han tar och vad han giver samme Fader han dock bliver. Och hans mål är blott det ena: Barnets sanna väl allena.